

# Tuen tarkistuslista

ALAKOULU

Kohdennettu tuki

Tuen tarkistuslista on työkalu ammattilaisten arvioinnin tueksi pohdittaessa jo annetun tuen toimivuutta sekä jatkotukea. Jokaisen osion loppuun on jätetty kaksi tyhjää riviä, joihin on mahdollista lisätä oppilaskohtaisia keskeisiä asioita.

Lomakkeen täyttäjät: \_\_\_\_\_

Lomakkeen täyttämispäivämäärä: \_\_\_\_\_

| RAKENTEELLISET ASIAT                                                                                               |                                      | Käytössä | Ei ole ollut saatavilla | Toimivuus 0-3<br>0 ei apua<br>1 auttaa vähän<br>2 auttaa<br>3 auttaa huomattavasti | Milloin otettu käyttöön?<br>pvm | Jatkosuunnitelma<br>(Jatkuuko tuki samanlaisena, muokataanko, miten muokataan?) |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----------|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Tuen asia-<br>kirjat                                                                                               | Yleisen tuen oppimis-<br>suunnitelma |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
|                                                                                                                    | Pedagoginen arvio                    |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Tarvittavat tiedot siirtyneet                                                                                      |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Tarvittavat yhteistyötahot määritetty                                                                              |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Koulussa käytössä yhteisöllinen myönteinen käyttäytymisen tuki                                                     |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Ryhmässä käytössä myönteinen käyttäytymisen tuki                                                                   |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
|                                                                                                                    |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
|                                                                                                                    |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| PSYKOSOSIAALINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ                                                                                  |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT                                                                                      |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen, mallintaminen ja harjoittelemine kohdennetusti osana ryhmän toimintaa |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Tunne- ja vuorovaikutustaitojen tuki kohdennetusti pienryhmässä                                                    |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |
| Tunne- ja vuorovaikutustaitojen tuki                                                                               |                                      |          |                         |                                                                                    |                                 |                                                                                 |

|                                                                                                                                                                               |  |  |  |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti arjen tilanteissa                                                                                                                         |  |  |  |  |  |
| Tilanteeseen sopiva kommunikointi (ikä- ja kehitystaso, kielitaito, vaihtoehtoiset kommunikointitavat)                                                                        |  |  |  |  |  |
| Sosiaalisten tilanteiden ennakointi kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                                                       |  |  |  |  |  |
| Sovittelu ja ongelmanratkaisutaitojen opettaminen, mallintaminen ja harjoittelu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                           |  |  |  |  |  |
| Sovittelu ja ongelmanratkaisutaitojen opettaminen, mallintaminen ja harjoittelu pienryhmässä                                                                                  |  |  |  |  |  |
| Oppimistiloissa, sisällä ja ulkona, näkyvillä ongelmanratkaisua tukevia malleja, joiden käyttämistä harjoiteltu kohdennetusti                                                 |  |  |  |  |  |
| Vapaita tilanteita esim. välitunteja jäsennetty ja strukturoitu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                           |  |  |  |  |  |
| Rauhoittumistila / turva-alue sovittu ja sen käyttöä harjoiteltu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                          |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                               |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                               |  |  |  |  |  |
| MYÖNTEINEN ILMAPIIRI JA PSYKOLOGINEN TURVALLISUUS                                                                                                                             |  |  |  |  |  |
| Yksilöllinen kohtaaminen ja moninaisuus huomioitu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                                         |  |  |  |  |  |
| Osallisuuden tukeminen kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti (esim. mahdollisuudet osallistua toiminnan suunnitteluun ja vaikuttaa, aidot ja näennäiset valinnanmahdollisuudet) |  |  |  |  |  |
| Vuorovaikutuksen ja toimintaan osallistumisen tukeminen, oppilaan vuorovaikutustarpeisiin ja -aloitteisiin vastaaminen kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                    |  |  |  |  |  |
| Vertaisryhmiä ja yhteisöllisyyttä lisääviä toimintatapoja hyödynnetty kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti (esim. pedagogisesti määritellyt pienryhmät, yhteistoiminnallinen   |  |  |  |  |  |

|                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| oppiminen, pari- ja ryhmätyöt)                                                                                         |  |  |  |  |  |
| Aikuisen määrittelemät paikat, parit, ryhmät kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                       |  |  |  |  |  |
| Ryhmäytymisen taitoja tuettu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                       |  |  |  |  |  |
| Ohjaava ja kannustava palautteen-antotapa kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                          |  |  |  |  |  |
| Kohdennettu, oppilaslähtöinen kehuminen, kannustaminen ja kiittäminen                                                  |  |  |  |  |  |
| Kohdennettu, oppilaslähtöinen vahvuuksien näkeminen ja hyvän huomaaminen                                               |  |  |  |  |  |
| Kohdennettu havaitun myönteisen toimintamallin esiin nostaminen                                                        |  |  |  |  |  |
| Havaittuun kiusaamiseen, häirintään, syrjintään tai väkivaltaan tekijänä / uhrina puututtu kohdennetusti               |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
| KÄYTTÄYTYMISODOTUKSET                                                                                                  |  |  |  |  |  |
| Oppilas tietää, millaista käyttäytymistä häneltä odotetaan                                                             |  |  |  |  |  |
| Käyttäytymisodotukset ja säännöt on muotoiltu myönteisesti toimintaohjeiksi                                            |  |  |  |  |  |
| Kohdennetut käyttäytymisodotukset on johdettu yhteisistä käyttäytymisodotuksista                                       |  |  |  |  |  |
| Käyttäytymisohjeet ovat näkyvillä kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                  |  |  |  |  |  |
| Käyttäytymisodotusten mukaista toimintaa opetetaan, mallinnetaan ja harjoitellaan kohdennetusti osana ryhmän toimintaa |  |  |  |  |  |
| Käyttäytymisodotusten mukaista toimintaa opetetaan, mallinnetaan ja harjoitellaan pienryhmässä                         |  |  |  |  |  |

|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Oppilasta kehoitetaan ja palkitaan käyttäytymisodotusten mukaisesta toiminnasta suunnitelmallisesti, kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti |  |  |  |  |  |
| Käyttäytymisodotusten mukaista toimintaa tuetaan kohdennetusti (esim. henkilökohtaiset käyttäytymistavoitteet, tai -sopimukset)          |  |  |  |  |  |
| Ei-toivottuun käyttäytymiseen puututaan määriteltyjen tapojen mukaan kohdennetusti                                                       |  |  |  |  |  |
| Vaaraton ei-toivottu käyttäytyminen jätetään huomiotta                                                                                   |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
| YHTEISTYÖ KODIN KANSSA                                                                                                                   |  |  |  |  |  |
| Yhteydenpitoa huoltajien kanssa on tiivistetty ja se on säännöllistä                                                                     |  |  |  |  |  |
| Huoltajia on osallistettu ja sitoutettu kohdennettuun käyttäytymisen tukeen                                                              |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
| MONIALAINEN YHTEISTYÖ                                                                                                                    |  |  |  |  |  |
| Kollegiaalista, erityisopettajan tai opiskeluhoollon konsultointia hyödynnetty                                                           |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
| PEDAGOGINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ                                                                                                             |  |  |  |  |  |
| SOPIVAN TASOISET TEHTÄVÄT JA MAHDOLLISUUDET VALITA                                                                                       |  |  |  |  |  |
| Mielenkiinnonkohteet huomioitu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                       |  |  |  |  |  |
| Vahvuudet huomioitu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                                  |  |  |  |  |  |

|                                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Opetusmenetelmiä eriytetty<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti<br>(esim. opettajaohjoinen, urakka- tai<br>ryhmätyöskentely, tutkiva oppiminen)        |  |  |  |  |  |
| Opetusjärjestelyjä eriytetty<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti<br>(esim. joustavat ryhmittelyt, pedagogiset<br>pienryhmät)                          |  |  |  |  |  |
| Tehtäviä eriytetty kohdennetusti ja<br>oppilaslähtöisesti                                                                                                |  |  |  |  |  |
| Toimintatapoja eriytetty<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                                          |  |  |  |  |  |
| Oppimisen tukimateriaaleja eriytetty<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                              |  |  |  |  |  |
| Aikaa eriytetty kohdennetusti ja<br>oppilaslähtöisesti                                                                                                   |  |  |  |  |  |
| Kotitehtäviä eriytetty kohdennetusti ja<br>oppilaslähtöisesti                                                                                            |  |  |  |  |  |
| Osaamisen näyttämisen tapoja ja<br>oppimisen arviointia eriytetty<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                 |  |  |  |  |  |
| Oppilaan mahdollisuutta määritellä<br>omat tavoitteensa ja valita<br>tekemänsä sen mukaisesti tuettu<br>eriytetty kohdennetusti ja<br>oppilaslähtöisesti |  |  |  |  |  |
| Tukiopetus                                                                                                                                               |  |  |  |  |  |
| Samanaikais- /yhteisopettajuus                                                                                                                           |  |  |  |  |  |
| Koulunkäynninohjaaja                                                                                                                                     |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
| <b>JÄSENTÄMINEN JA ENNAKOINTI</b>                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
| Viikko-ohjelman ja päiväjärjestyksen<br>läpikäynti ja näkyvillä pito<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                              |  |  |  |  |  |
| Ennakointi kohdennetusti ja<br>johdonmukaisesti kaikissa tilanteissa,<br>erityisesti siirtymissä                                                         |  |  |  |  |  |

|                                                                                                                                                                                                                       |  |  |  |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Toistuvat rutiinit päivän ja oppitunnin aloitukseen ja lopetukseen                                                                                                                                                    |  |  |  |  |  |
| Toiminta-ajan jäsentäminen kohdennetusti esimerkiksi visuaalisilla ajastimilla                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
| Toimintapaikkojen jäsentäminen kohdennetusti tarpeen mukaan                                                                                                                                                           |  |  |  |  |  |
| Oppilaan paikka mietitty kohdennetusti, nimetty ja merkitty luokassa ja naulakolla, ruokailussa, koulun tilaisuuksissa jne.                                                                                           |  |  |  |  |  |
| Oppitunnin tavoitteen ja rakenteen läpikäynti ja näkyvillä pito kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                                                                   |  |  |  |  |  |
| Osittaminen konkreettisesti (esim. ensin – sitten – seuraavaksi –malli)                                                                                                                                               |  |  |  |  |  |
| Rutiinit mietitty ja niitä on harjoiteltu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti esimerkiksi läksyjen merkitsemiseen (ilmoitustaulu, wilma...), monisteiden, kokeiden yms. palauttamiseen, puheenvuoron pyytämiseen jne. |  |  |  |  |  |
| Jonojärjestyksen käyttäminen                                                                                                                                                                                          |  |  |  |  |  |
| Jonotuspaikka mietitty kohdennetusti ja lapsilähtöisesti                                                                                                                                                              |  |  |  |  |  |
| Siirtyminen toiminnasta toiseen, naulakolle yms. jäsennellysti (esim. sovitusti ryhmittäin)                                                                                                                           |  |  |  |  |  |
| Muutoksista ilmoittaminen oppilaslähtöisesti ja niiden merkitseminen näkyviin esim. päiväohjelmaan                                                                                                                    |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                                                                       |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                                                                       |  |  |  |  |  |
| TOIMINNAN TAHTI JA OHJEIDEN ANTAMINEN                                                                                                                                                                                 |  |  |  |  |  |
| Toiminnan tahti sovitettu kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                                                                                                                                         |  |  |  |  |  |
| Ohjeiden osittaminen kohdennetusti                                                                                                                                                                                    |  |  |  |  |  |
| Annetaan yksi ohje kerrallaan                                                                                                                                                                                         |  |  |  |  |  |

|                                                                                                             |  |  |  |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Suullisten ohjeiden tukeminen<br>mallintamalla, kirjoittaen ja kuvin<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti |  |  |  |  |  |
| Ohjeiden ymmärtämisen<br>varmistaminen kohdennetusti                                                        |  |  |  |  |  |
| Aikaa ohjeen noudattamiseen<br>kohdennetusti                                                                |  |  |  |  |  |
| Työskentelyn rytmittäminen ja<br>tauottaminen kohdennetusti ja<br>oppilaslähtöisesti                        |  |  |  |  |  |
| Opiskelu- ja työskentelytaitojen<br>opettaminen kohdennetusti<br>oppiaineiden erityispiirteet<br>huomioiden |  |  |  |  |  |
|                                                                                                             |  |  |  |  |  |
|                                                                                                             |  |  |  |  |  |
| FYYSINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ                                                                                   |  |  |  |  |  |
| TILOJEN ORGANISOINTI JA SELKEYS                                                                             |  |  |  |  |  |
| Tilat organisoitu toiminnan mukaan                                                                          |  |  |  |  |  |
| Esillä vain ajankohtaiset asiat                                                                             |  |  |  |  |  |
| Pinnat tyhjä, kalusteet ja julisteet<br>ehjiä                                                               |  |  |  |  |  |
| Tilat muunneltavia                                                                                          |  |  |  |  |  |
| Oppilaan käytettävissä lainavälineitä<br>(esim. kynät...)                                                   |  |  |  |  |  |
|                                                                                                             |  |  |  |  |  |
|                                                                                                             |  |  |  |  |  |
| TYÖSKENTELYPAIKAT JA KALUSTEET                                                                              |  |  |  |  |  |
| Kalusteet sopivan kokoiset                                                                                  |  |  |  |  |  |
| Mahdollisuus sallittuun liikkumiseen                                                                        |  |  |  |  |  |
| Mahdollisuus työskennellä seisten,<br>matolla jne.                                                          |  |  |  |  |  |

|                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Tarpeen mukainen, kohdennetusti mietitty oma tila ja paikka luokassa (esim. häiriötekijöiden minimointi)                                                               |  |  |  |  |  |
| Tarpeen mukainen, kohdennetusti mietitty ja merkitty oma paikka naulakolla                                                                                             |  |  |  |  |  |
| Paikat ovat aikuisen määrittelemät                                                                                                                                     |  |  |  |  |  |
| Tavaroilla selkeästi (kuvin) merkityt omat paikat                                                                                                                      |  |  |  |  |  |
| Aistikuormitus on huomioitu (esim. valot, äänet, hajut yms.)                                                                                                           |  |  |  |  |  |
| Mahdollisuus aistilepoon                                                                                                                                               |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
| APUVÄLINEET                                                                                                                                                            |  |  |  |  |  |
| Apuvälineet käytössä kohdennetusti                                                                                                                                     |  |  |  |  |  |
| Keskittymistä tukevat apuvälineet (esim. sermi, pöytäsermi, kuulosuojaimet, hypistelyesineet purukumi...)                                                              |  |  |  |  |  |
| Tarkkaavuutta ja toiminnanohjausta tukevat apuvälineet (esim. ajastin, toiminnanohjauskortit, tehtävälistat, ensin-sitten-seuraavaksi-ohjaus...)                       |  |  |  |  |  |
| Aktiivisuutta tukevat apuvälineet (esim. kuminauha pöydän jaloissa, jalkarulla, aktiivityyny, erilaiset istuimet, seisomatyöpiste, painotuotteet, hypistelyesineet...) |  |  |  |  |  |
| Aistiärsytystä tukevat apuvälineet (esim. kuulosuojaimet, lippalakki, huppu, aurinkolasit, purukumi, purukoru...)                                                      |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |
|                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |  |

# KIELELLINEN TUKI

|                                                                                                       |  |  |  |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Kielellinen tuki suunniteltu<br>kohdennetusti ja oppilaslähtöisesti                                   |  |  |  |  |  |
| Kuvien hyödyntäminen<br>kommunikaatiossa (ohjeissa, päivä-<br>järjestyksessä, siirtymätilanteissa...) |  |  |  |  |  |
| Selkokieli arjen kommunikaatiossa ja<br>oppimateriaaleissa                                            |  |  |  |  |  |
| Ymmärtämisen tukeminen<br>monikanavaisesti                                                            |  |  |  |  |  |
| Käsitteet ja vaikeat sanat avataan<br>selkeästi ja ovat esillä koulun arjessa                         |  |  |  |  |  |
| Oman kielen käyttäminen oppimisen<br>tukena                                                           |  |  |  |  |  |
|                                                                                                       |  |  |  |  |  |
|                                                                                                       |  |  |  |  |  |

Muita huomioita: